

HANDBOEK TOETSING PEDAGOGISCH PRESTATIEKLIMAAT TOPSPORT- & TALENTCENTRA

Versie	2.0
Opdrachtgever	KNGU
Werkgroep	Robin Heijna (Hazenkamp), Bram van Bokhoven (KNGU), Martin Nijkamp (KNGU), Marco Hoogerland (Talentenacademie), Jitske Vasbinder (KNGU), Bianca Wieman (KNGU), Arjanna Sloof (SV PAX), Mark Meijer (KNGU), Nick Veenbrink, Wouter Kuperus (NMC Bright)
Auteurs	Nick Veenbrink (NMC Bright), Wouter Kuperus (NMC Bright)

Inhoudsopgave

1. Introductie	3
1.1 Definitie	3
1.2 Doelstellingen	3
1.3 Handboek	4
1.4 Doelgroep	4
2. Het toetsingskader	5
2.1 Algemeen toetsingskader	5
2.2 Beoordeling	6
3. Toetsingsproces	7
3.1 Intake	7
3.2 Zelfevaluatie	7
3.3 Praktijkbezoek	8
3.4 Rapportage	8
3.5 Monitoren	8

1. Introductie

Heeft de trainer van mijn kind een geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)? Is er een vertrouwenscontactpersoon bij de club? En wat zijn de geldende omgangsregels in de turnhal tijdens de training? Het zijn zomaar een paar vragen die bij ouders van (top)sportende kinderen kunnen opborrelen. Om de vragen van sporters, ouders, trainers/coaches en bestuurders bij de (top)sportclub zo goed mogelijk te kunnen beantwoorden, heeft de KNGU een landelijk toetsingskader voor een pedagogisch prestatieklimaat ontwikkeld. Het toetsingskader is onderdeel van een reeks initiatieven en projecten binnen de KNGU die betrekking hebben op het bewaken van de pedagogische visie in de turnsport. Het toetsingskader vormt integraal onderdeel van de accreditatieprocedure voor centra voor talentontwikkeling en topsport van de KNGU.

1.1 Definitie

Een pedagogisch prestatieklimaat is een plezierig en ontwikkelingsgericht sportklimaat, waarbinnen het kind centraal staat. Plezier en ontwikkeling van kinderen kunnen vanuit een pedagogisch perspectief worden bevorderd (door de coach) door rekening te houden met de volgende behoeften:

- Ervaren van waardering (gevoel te mogen zijn zoals je bent) en verbondenheid (gevoel erbij te horen), door middel van investering van tijd, aandacht en betrokkenheid richting het individu;
- Ervaren van vrijheid en uitdaging om zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen, door fouten te mogen maken, inspraak te hebben en de beleving en structuur van de sport passend laten zijn bij de ontwikkelfase en beleving van het kind;
- Het gevoel van duidelijkheid en structuur, door middel van het stellen van regels en grenzen en het bespreekbaar maken van ongewenst gedrag.

Het is noodzakelijk de doelgroepen die invloed hebben op het sportklimaat aan te laten sluiten op deze behoeften.

1.2 Doelstellingen

Met het landelijk toetsingskader wil de KNGU en haar topsportcentra hun verantwoordelijkheid nemen als het gaat om een open en veilige sportcultuur binnen de turnsport. Door de topsportcentra regelmatig te toetsen creëren we een structuur waarin een aantal zaken met betrekking tot het gewenste pedagogische prestatieklimaat gewoon geregeld is. Het toetsingskader heeft ook als doel voor topsportcentra zich te verantwoorden over concrete vragen zoals: hebben alle trainers een VOG? Staat er op de website wie de vertrouwenscontactpersoon is? Zijn er omgangs- en gedragsregels tussen coaches, sporters en ouders vastgesteld? En vindt er scholing plaats? Tot slot is er de doelstelling dat het toetsingskader leidt tot structurele aandacht voor het creëren van een pedagogisch prestatieklimaat binnen de topsport. Daar waar het al goed gaat, willen we het laten zien. Daar waar het beter kan, worden zichtbaar stappen ter verbetering gezet. Wij willen dat elk kind niet alleen plezier beleeft, maar ook groeit en bloeit binnen een vertrouwde sportsetting. Uiteindelijk plukt iedereen daar de vruchten van, zowel sporters, ouders als coaches en leidt het tot betere prestaties.

1.3 Handboek

In dit handboek is informatie opgenomen over:

- Het toetsingskader. Dit is het geheel van minimale eisen die gesteld worden aan de topsportcentra (hoofdstuk 2);
- Het toetsingsproces. Hier wordt beschreven op welke wijze de topsportcentra worden getoetst, hoe vaak dit gebeurt en wat gedaan wordt met de uitkomsten ervan (hoofdstuk 3).

1.4 Doelgroep

Het toetsingskader wordt actief toegepast in de landelijk erkende centra voor talentontwikkeling en topsport van de KNGU en kan (op onderdelen) worden gebruikt door (bestuurders van) andere clubs. Dit handboek kan worden gebruikt door bestuurders, coaches, sporters, ouders, (externe) auditors en alle andere betrokken bij het toetsingsproces.

2. Het toetsingskader

Het toetsingskader beschrijft de minimale eisen die worden gesteld aan omgangsregels, pedagogisch handelen, communicatie tussen ouders, coach en sporter, afstemming medisch en paramedisch, prestatiegedrag, voeding, onderwijs, mentale begeleiding en overige zaken met betrekking tot een pedagogisch prestatieklimaat. Met de ontwikkelde checklist voor deze eisen kunnen ouders, sporters, bestuurders en specialisten kijken of de club voldoet aan alle randvoorwaarden voor een veilige klimaat waar ontwikkelen en presteren hand in hand gaan.

2.1 Algemeen toetsingskader

1	Omgangsregels
1.1	Er zijn omgangsregels opgesteld voor sporters, ouders en coaches.
1.2	De omgangsregels zijn makkelijk vindbaar in het centrum.
1.3	De omgangsregels zijn opgesteld in begrijpbare taal voor alle leeftijden.
1.4	Nieuwe ouders, sporters en coaches worden actief gewezen op de omgangsregels.
2	Licentie & beroepscode
2.1	Alle coaches hebben een KNGU-licentie.
2.2	Alle coaches hebben de beroepscode NL-coach ondertekend.
2.3	Alle specialisten (voeding, mentaal, fysiek) hebben een (branche-gebonden) beroepscode ondertekend.
3	Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)
3.1	Alle coaches en specialisten hebben een geldige VOG.
3.2	In de contracten van coaches en specialisten zijn ontbindende voorwaarden opgenomen die in werking treden bij grensoverschrijdend gedrag en/of een negatief VOG.
4	Communicatie
4.1	Op de site is informatie te vinden over de pedagogische visie.
4.2	Op de site staat vermeld dat alle coaches en specialisten beschikken over een geldige VOG.
4.3	Op de site staat vermeld wie de VCP is, waarvoor hij/zij verantwoordelijk is en hoe er contact opgenomen kan worden.
4.4	Op de site is informatie te vinden over het meldprotocol bij incidenten rond grensoverschrijdend gedrag.
5	Vertrouwenscontactpersoon (VCP)
5.1	Er is een door NOC*NSF-geschoolde VCP aangesteld.
5.2	Sporters, ouders en coaches weten wie de VCP is.
5.3	Er is regelmatig contact tussen VCP, KNGU en het centrum.
6	Centrum Veilige Sport Nederland (CVS) en Fier/Speak Up
6.1	Sporters, ouders en coaches weten welke functie het CVS heeft en hoe zij daarmee in contact kunnen treden.
6.2	Sporters, ouders en coaches weten welke functie Fier/Speak Up heeft en hoe zij daarmee in contact kunnen treden.
7	Multi Disciplinair Overleg
7.1	De persoonlijke en sporttechnische ontwikkeling van de sporters wordt minimaal 1x per maand in een MDO besproken door de coach samen met het expertteam (sportarts/fysiotherapeut/S&C/expert prestatiegedrag/diëtist).
7.2	Sporters en ouders zijn op de hoogte dat zij ten allen tijde hun persoonlijk dossier in kunnen zien.

8	Ouderbetrokkenheid
8.1	Ouders/verzorgers worden minimaal 2 x per jaar betrokken middels ouderbijeenkomsten en overleg waarin ook de rol van de ouders/verzorgers wordt besproken.
8.2	Ouders, sporter en coach bespreken samen minimaal 2x per jaar de persoonlijke en sporttechnische ontwikkeling van de sporter waarbij ook de rol en invloed van ouders/verzorgers wordt besproken.
8.3	Het centrum voert een open tribunebeleid waarin ouders ten allen tijden vanaf de tribune de trainingen kunnen bekijken.
9	Uitstroom
9.1	Indien sporters/ouders aangeven te stoppen, worden zij actief bevraagd naar de redenen hiervoor.
9.2	Uitstroomgegevens en redenen worden actief geregistreerd.
10	Bijscholing & intervisie
10.1	Coaches krijgen (bij)scholing rondom het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag.
10.2	Coaches en specialisten hebben minimaal 2x per jaar intervisie rondom het thema pedagogisch prestatieklimaat.
	Totaal 27 punten

2.2 Beoordeling

De minimale eisen kunnen beantwoord worden met Ja, Nee of NVT. Als een centrum een 'Nee' scoort op één van de punten, zal het centrum een verbeterplan moeten maken en aangeven hoeveel tijd het nodig heeft om aan deze eis te voldoen.

3. Toetsingsproces

Het creëren van een verantwoord pedagogisch prestatieklimaat heeft zowel een harde kant (structuur/systemen) als een zachte kant (cultuur/gedrag). We weten allemaal dat het hebben van omgangsregels niet automatisch leidt tot de gewenste sportieve omgang met elkaar. Juist de manier waarop hier invulling aan wordt gegeven in de praktijk, maakt het verschil. Daarom staan tijdens de toetsing de volgende vragen centraal:

1. Voldoet het centrum aan alle eisen uit het toetsingskader?
2. Hoe geeft het centrum invulling aan een verantwoord pedagogisch prestatieklimaat?
3. Hoe wordt het pedagogisch prestatieklimaat ervaren door de betrokken ouders, sporters, coaches, specialisten en bestuurders?

Het antwoord op de eerste vraag is een administratieve aangelegenheid. Dit doen we zoveel mogelijk online. De tweede en derde vraag staan centraal tijdens een praktijkbezoek aan het centrum. Door middel van interviews met alle betrokken wordt een beeld verkregen van de dagelijkse praktijk. Leren van elkaar en het in kaart brengen van verbeterpunten staan centraal tijdens het praktijkbezoek. Om die reden maakt er altijd een collega van een ander topsportcentrum deel uit van de toetsingscommissie. We noemen dit collegiale toetsing. Het gehele proces wordt begeleid door een onafhankelijk bureau dat gespecialiseerd is in audit- en visitatieprocessen.

Het volledige proces van toetsing bevat de volgende stappen.

1. Intake
2. Zelfevaluatie
3. Praktijkbezoek
4. Rapportage
5. Monitoring

3.1 Intake

In de intake wordt het toetsingsproces met het centrum besproken. Er worden afspraken gemaakt over:

- hoe het centrum zich dient voor te bereiden op het praktijkbezoek;
- het uitvoeren van de zelfevaluatie in de online omgeving;
- wie het aanspreekpunt is voor de uitvoering van het praktijkbezoek;
- datum, tijd en het programma van de dag;
- welke personen betrokken worden bij de praktijkbezoek.

3.2 Zelfevaluatie

Het centrum bereidt zich voor op het praktijkbezoek door het uitvoeren van een zelfevaluatie. De zelfevaluatie is een kritische beoordeling of het centrum voldoet aan de gestelde eisen uit het toetsingskader. Het is mogelijk om bij elke eis een toelichting te geven, verbeterpunten te noteren en documenten te uploaden. De zelfevaluatie gebeurt online. Hiervoor krijgt het centrum een inlogcode. De online evaluatieomgeving is een beveiligde omgeving waar niemand anders toegang toe heeft dan alleen de personen die betrokken zijn bij de toetsing.

3.3 Praktijkbezoek

De uitkomsten van de zelfevaluatie worden tijdens het bezoek getoetst aan de praktijk. Dit gebeurt door middel van semigestructureerd interviews met verschillende betrokkenen zoals sporters, ouders, coaches, bestuurders en specialisten. De vragen hoe het centrum invulling geeft aan een verantwoord pedagogisch prestatieklimaat en hoe dit ervaren wordt door de betrokkenen staan centraal tijdens de interviews. Door vanuit verschillende perspectieven naar het onderwerp te kijken, ontstaat een zorgvuldig beeld van het pedagogisch prestatieklimaat van het centrum.

Voorbeeld programma van een praktijkbezoek:

Tijd	Wie	Activiteit/onderwerp
10:00u	Topsportmanager	Ontvangst, rondleiding en kijkje bij de training
10:00-11:00u	Topsportmanager	Laatste check van de kwaliteitseisen
11:00-12:00u	Bestuur	Interview
12:00-12:30u		Lunch
12:30-13:30u	Coaches	Interview
13:30-14:30u	Specialisten	Interview
14:30-15:00u		Pauze
15:00-16:00u	Sporters	Casus bespreken
16:00-17:00u	Ouders	Interview
17:00-17.30u	Topsportmanager	Afronding

3.4 Rapportage

Het topsportcentrum ontvangt naar aanleiding van het bezoek een rapport met daarin de conclusies, aanbevelingen en verbeterpunten. Het rapport wordt door het centrum gepubliceerd op haar website. Tevens wordt het rapport besproken in een onderling overleg tussen KNGU en alle topsportcentra. Door de collegiale toetsing en de onderlinge bespreking weten de topsportcentra van elkaar hoe zij invulling geven aan het prestatieklimaat en welke punten verbeterd moeten worden. Indien mogelijk worden overeenkomstige verbeterpunten tussen topsportcentra samen opgepakt.

3.5 Monitoren

In 2020 vindt de eerste toetsingsronde plaats. De daaruit voortkomende verbeterpunten worden gemonitord door de KNGU. De progressie die het topsportcentrum maakt op de geformuleerde verbeterpunten wordt in de daarop volgende toetsingsronde weer besproken. Deze vindt in 2021 plaats. Op deze wijze ontstaat een verbetercyclus bij de topsportcentra die de prestaties bevordert en waarvan zowel sporters, ouders als coaches gaan profiteren.